

СЪЩЕСТВИТЕЛНИТЕ СОБСТВЕНИ ИМЕНА ОТ ОБЩ ГРАМАТИЧЕН РОД В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК (ГРАМАТИЧЕН И ПРАГМАТИЧЕН АСПЕКТ)

РАДОСТИНА КОЛЕВА

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“

radost_kol@yahoo.com

Изследването е посветено на собствените лични имена от общ род в съвременния български език със специален акцент върху образуването на множествено число, на определените и звателните им форми. Тези антропоними могат да бъдат от мъжко-женски род (но не и от среден), например *Алекс*, *Крис* и т.н.; съществителни имена от мъжко-женски/среден род като *Тони*, *Ники*, *Насе(то)* и т.н.; съществителни от мъжко-среден род, например *Жоре(то)*, *Мите(то)* и т.н., и съществителни от женско-среден род като *Мими(то)*, *Герганче(то)* и т.н. Може да се каже, че формообразуването им не е било обект на подробно проучване в българската лингвистика. Тези субстантиви се числят към групата на родово дефективните съществителни имена в съвременния български език – лексеми, чийто род не може да се определи еднозначно. Изследването предлага критичен преглед на основните становища по темата в българската лингвистика, сред които са изследванията на Р. Ницолова, Ст. Буров, Ст. Гърдев, Кр. Чакърва и др. Ние се придържаме към класификацията на Кр. Чакърва, която разделя тези антропоними на две големи групи, а именно (1) съществителни със семантично мотивирана двуродовост (разделени на подгрупи) и (2) субстантиви със структурно мотивирана двуродовост (също разделени на подгрупи). Опитваме се да отговорим на въпроса защо някои антропоними се членуват, а други не, като нашето становище е, че причините са стилистични и прагматични.

Ключови думи: антропоними; съществителни от общ род; определени форми; експресия

COMMON-GENDER PERSONAL NAMES IN BULGARIAN: GRAMMATICAL AND PRAGMATIC ASPECTS

RADOSTINA KOLEVA

PAISII HILENDARSKI UNIVERSITY OF PLOVDIV

radost_kol@yahoo.com

This paper examines common-gender personal names in contemporary Bulgarian, with a particular focus on the formation of their plural, definite and vocative forms. These

anthroponyms can belong to masculine or feminine (but not neuter) gender, as in *Alex* and *Kris*; to masculine, feminine or neuter gender, e.g. *Toni*, *Niki* and *Nase(to)*; to masculine or neuter gender: *Zhore(to)*, *Mite(to)*; or to feminine or neuter gender, as in *Mimi(to)* and *Gerganche(to)*. The formation of the grammatical forms of such nouns has not been the subject of detailed study in Bulgarian linguistics. These personal names fall into the category of gender-defective nouns in contemporary Bulgarian, i.e. lexemes whose gender cannot be determined unambiguously. The study provides a critical review of key perspectives on the topic in Bulgarian linguistics, including the works of Ruselina Nitsolova, Stoyan Burov, Stefan Gardev and Krasimira Chakarova, among others. We adopt Krasimira Chakarova's classification, which divides these anthroponyms into two broad groups: (1) nouns with a semantically motivated common gender (subdivided into further categories) and (2) nouns with a structurally motivated common gender (also divided into subgroups). The paper also explores why some anthroponyms take a definite article, while others do not, arguing that this variation is influenced by stylistic and pragmatic factors.

Keywords: anthroponyms; common-gender nouns; definite forms; expressiveness

Предмет на настоящото изследване са антропонимите от общ граматичен род. Те, за разлика от останалите собствени лични имена и от повечето нарицателни съществителни имена за назоваване на лица, не се подчиняват винаги на изискването за съответствие на граматичния род на пола на назованото лице, за което споменава Ст. Буров (Буров/Burov 2004). Разглежданите субстантиви влизат в групата на дефективните съществителни имена, чийто род не може да бъде определен еднозначно.¹ В настоящата статия ще се наблегне на формообразуването на антропонимите² от общ граматичен род. Именно то не е било обект на специално внимание от страна на учените, докато произходът, словообразуването, семантиката и стилистичните особености на тези съществителни са достатъчно добре проучени.

Разглежданите субстантиви спадат към групата на собствените лични (назоваващи лица) съществителни имена, които са неброими, но повтаряеми (вж. Бояджиев, Куцаров, Пенчев/Boyadzhiev, Kutsarov, Penchev 1999: 322) и съответно могат да се употребяват в множествено число. Собствените имена по правило не се членуват и именно тази тяхна особеност е послужила като критерий за разграничаването им от нарицателните и обособяването им като отделен граматичен разред (вж. например Гърдев/Gardev 2009: 77). Антропонимите от общ род обаче са изключение. В следващото изложение ще се опитаме да отговорим на два важни въпроса: в каква дистрибуция се явяват определените форми на тези съществителни имена и кои причини от семантичен и стилистичен характер обуславят членуването им.

В своята граматика Р. Ницолова спира вниманието си на основните групи съществителни от общ род (нарицателни и собствени) (Ницолова/Nitsolova 2008). В зависимост от рода им можем да разделим антропонимите от общ род на четири групи:

1) Малка група „усечени“ съществителни от мъжко-женски род, например *Крис*, *Алекс*, *Стеф* и др.

2) Съществителни от мъжко-среден род, например *Коле(то)*, *Мите(то)*, *Коце(то)*, *Саие(то)*, *Жоре(то)* и др.

3) Съществителни от женско-среден род, например *Меги(то)*, *Гери(то)*, *Герганче(то)*, *Миме(то)*, *Ани(то)*, *Анче(то)* и др.

4) Съществителни от мъжко-женско/среден род, например *Тони(то)*, *Вики(то)*, *Краси(то)*, *Ники(то)*, *Влади(то)* и др.

За собствените лични имена със завършек *-и* Ст. Стоянов отбелязва, че са възникнали в резултат на чуждо влияние (Стоянов/Stoyanov 1993: 193). Този родов завършек не е характерен и за нарицателните съществителни имена от български произход (среща се предимно при лексеми от чужд произход от типа *такси*, *хипи*, *янки* и др.).

Кр. Чакърова представя цялостна картина на субстантивите от общ род в българския език, в която намират място и разглежданите от нас антропоними. Тя предлага друга класификация (вж. Чакърова/Chakarova 2011: 337), с която се солидаризираме – поделва тези антропоними на субстантиви от семантичен и структурен общ род. От семантичен общ род са съществителните със семантично обусловена общородовост – те могат да бъдат от мъжки или женски род според пола на лицето, т.е. при тях надделява семантиката – половата принадлежност на лицето. Такива са т. нар. „усечени“ съществителни имена от мъжко-женски род и субстантивите от мъжко-женско/среден род. При субстантивите от структурен общ род изборът не се определя от семантичната, а от формалната им страна и често съображенията за това са прагматични. Към тази група се числят подгрупите на антропонимите от мъжко-среден и женско-среден род.

Предстои да разгледаме подробно формалните особености на различните групи антропоними от общ род.

1. Антропоними от семантичен общ род

а) „Усечени“ лични съществителни имена от мъжко-женски род. Това е неголяма група субстантиви от типа *Алекс*, *Крис*, *Стеф*. Консонантният им завършек ги отнася към субстантивите от мъжки род, но те се съгласуват с мъжки и женски род според пола на назоваваното лице. Както отбелязва Кр. Чакърова, те не могат да бъдат от среден род (Чакърова/Chakarova 2011). Когато се използват в мъжки род, могат да имат множествено число, образувано със суфикса *-овци*: *Алексовци*, *Крисовци*, например *В наши дни пък е ред на Алексовци, Майкъллови и Кристофъровци разни* (<https://portal12.bg/>, 14.12.2021); *Най-добрият измежду холивудските Крис-овци и какво го прави такъв* (<https://www.edna.bg/>, 27.04.2023). При употреба в женски род обаче не образуват множествено число. След прибавяне на умалителен суфикс *-че* (при което се превръщат в съществителни от женско/среден род) могат да образуват множествено число с окончанието *-та*, например *Алексчета*,

срв.: *Споделям ви рецептата си за веган шоколадов тарт, за да може и вие да зарадвате вашите Алексчета [...]* (<https://www.instagram.com/>). Не образуват звателни форми, вероятно заради чуждия си произход.

б) Лични субстантиви от мъжко-женски/среден род, например *Вики, Ники, Тони, Влади, Васе(то), Насе(то)* и др. Те, както посочват Кр. Чакъррова (Чакъррова/Chakarova 2011) и Р. Ницолова (Ницолова/Nitsolova 2008), могат да се употребяват в трите граматични рода, например: *Нашият Тони е награден; Нашата Тони е наградена; Нашето Тони е наградено* (примерите са на Р. Ницолова). Образуват множествено число с окончание *-та*. Не могат да образуват звателни форми.

2. Антропоними от структурен общ род

а) Това са лични съществителни имена от мъжко-среден род, например *Коле(то), Мите(то), Коце(то), Саие(то), Жоре(то)* и др. Като обръщения и със съгласувано определение се използват нечленувани (определението „поема“ члена). В останалите случаи обикновено се членуват. Няма звателни форми. Множествено число се образува с окончанието *-та*. Интересно е, че когато се използват с определения, тези субстантиви, заедно с женскородовите деминутиви от типа *Герганче(то)*, обикновено са в среден род, например: *Кое Жоре ти каза; Ето го малкото Саие; Нашето Лилянче ще дойде* и др.³ (примерите са мои Р. К.). Отдаваме това на факта, че нарицателните съществителни с окончание *-е* с домашен произход задължително са от среден род, т.е. тези антропоними се употребяват в среден род по аналогия с нарицателните съществителни имена със завършек *-е*. Рядко се срещат изключения, например употреби в мъжки род: *Малкият Мите донесе много емоция и усмивки в нашето студио* (<https://www.facebook.com/>); *Нашият Боре разбива земята* (<https://www.facebook.com/>); и употреби в женски род: *Та може би и бабата на тази Марче също са я наричали Марче на галено* (<https://www.bg-mamma.com/>); *Какво стана с делото на ХУБАВАТА ЛЕНЧЕ срещу Б. Б.?* (<https://dnes.dir.bg/comments>).

б) Лични субстантиви от женско-среден род, например *Меги(то), Гери(то), Герганче(то), Миме(то), Ани(то), Анче(то)* и др. Те също не образуват звателни форми. Множествено число се образува с окончанието *-та*. Р. Ницолова твърди, че при тях „в именната група членуването е формално (с форма за ср.р.), а в глаголната група може да бъде формално, когато името означава малко дете, или семантично (с форма от ж. р.), когато не се означава дете от женски пол“ (Ницолова/Nitsolova 2008: 58). На друго мнение обаче е Ст. Стоянов, според когото при антропонимите родът отговаря на физиологичния пол на назованото лице, независимо че родовият завършек може да насочва към друг граматичен род (Стоянов/Stoyanov 1993: 204), например *Ленчето е пристигнала вчера* (примерът е на Ст. Стоянов). В бележка под линия обаче авторът посочва, че понякога, особено когато назованото лице от женски пол е дете, личното име може да се употреби в

среден род, например *Анчето е дошло самичко* (примерът е на Ст. Стоянов) (Стоянов/Stoyanov 1993: 204). Бр. Енглунд също отбелязва двойко съгласуване в такива случаи и дори привежда примери, в които в рамките на един и същи текст антропонимът понякога се използва в женски, а понякога – в среден род (Енглунд/Englund 1998).

Можем да посочим няколко примера с формално съгласуване в глаголната група при назоваване на възрастни лица, например: *Но Катето, Катето не се предадо, само като знаме то пламнало цяло...* (Валери Петров, „История със знамена“); *Мичето искало да учи италиански* (Йордан Йовков, „Милионерът“), *А в това, че Лилето е ходело в Народния дом всяка седмица да взема книги, аз немам никакво съмнение* (Милен Русков, „Чамкория“).⁴

По принцип завършващите на *-и* антропоними от женско/среден род се членуват факултативно в речта. Смятаме, че членуването в случая не зависи толкова от степента на близост. По-скоро не се членуват имената на лицата, към които говорещият изпитва по-голям респект.

Съществителните от последните три групи (с участието на средния род) могат да се членуват. За нас те са среднородови по форма, тъй като съществителните, завършващи на гласна, различна от *-а*, са от среден род⁵. Може да се твърди, че на системноезиково равнище тези лични имена са от среден род, но в речта се съгласуват с определения от повече от един род. При съществителните от среден род е по-силно изразена гальовността, от една страна, или иронията, пренебрежението, от друга. Смятаме, че при определенияте форми се засилва експресията. Както изтъква Кр. Чакърова, в тези случаи при членуване се създава и впечатление за близост, фамилиарност⁶ (Чакърова/Chakarova 2011).

При антропонимите, които са среднородови във формално отношение (на практика – всички освен усечените), стремежът за изразяване на близост, фамилиарност или гальовност надделява над изискването за съответствие между род и пол при личните съществителни имена.

Ст. Буров набляга на деиктичната функция на собствените имена – в рамките на речевата ситуация те отправят само към един-единствен носител, който е известен на участниците в речевия акт. Именно с тяхната идентифицираща роля авторът обяснява факта, че „те са своеобразни *singularia tantum* и не се членуват“ (Буров/Burov 2004: 129). Той отбелязва, че антропоними от семантичен общ род от типа *Ники, Влади* и др. в мъжки род почти никога не се членуват, а в женски и среден род често се употребяват в определена форма.⁷ За Ст. Буров членуването на личните антропоними представлява „компенсаторно средство на несъответствията между граматичния род и физиологичния пол“ (Буров/Burov 2004: 138). След обстоен преглед на случаите на членуване авторът заключава, че „[н]е се членуват собствените съществителни, при които има съответствие между граматичния род на собственото име и физиологичния пол на референта“ (Буров/Burov 2004: 140). Той смята, че при членуването името се отъждествява с негов носител

с точно определен пол и по този начин се преодолява разминаването между рода на личното име и физиологичния пол на назованото лице. Ученият обаче не обяснява защо антропоними от типа *Ники, Влади* и др. обикновено се използват нечленувани в мъжки род, а в женски и среден род често се членуват. Тезата на Ст. Буров за членуването като компенсаторно средство противоречи на редица езикови факти.⁸ В частност във връзка с антропонимите от общ род авторът не обяснява защо при личните имена от мъжки род няма нужда от наблягане на пола чрез отправяне към конкретно лице от мъжки пол; от друга страна, не е логично да се отправя към лице с конкретен пол при субстантивите от среден род, при които полът все още не играе важна роля. Всъщност при средния род има съответствие между среднородовата форма и семантичното съдържание, така че твърдението, че членуването се използва като компенсаторно средство при употребата на антропонимите в среден род, ни изглежда нелогично.

Макар и рядко, в речта се срещат случаи на употреба на членувани форми на антропоними със завършек *-и* за възрастни лица от мъжки пол. Такива употреби са просторечни и е желателно да се избягват. Това по принцип е валидно за използването в среден род на подобни антропоними за назоваване на възрастни мъже, и както посочва Кр. Чакърова (Чакърова/Chakarova 2011), е свързано с изразяване на симпатия или ирония, например: *А нашето Ники май е избързало като пале пред майка си* (примерът е на Кр. Чакърова). Сякаш естествената представа за грубост, недодяланост, която извикват у нас лицата от мъжки пол, в повечето случаи е несъвместима с гальовността. Сходните стилистични особености, които споделят деминутивите и личните имена от общ род, ни позволяват да направим паралел между тях. Л. Андрейчин изтъква, че при образуване на деминутиви съществителните от мъжки род най-често сменят рода си в среден, а съществителните от женски род по-рядко променят граматичния си род. Авторът отдава това на факта, че за носителите на българския език лексемите от мъжки род са свързани с грубост, суровост, а тези от женски род притежават естествена нежност в семантиката си (Андрейчин/Andreychin 1978: 100). От друга страна, жените и децата са физически по-дребни и слаби, съответно – по-нежни и крехки, поради което по-често са обект на гальовност в речевата практика.

Както видяхме, антропоними от мъжко-среден род като *Жоре(то), Мите(то)* и др., за разлика от завършващите на *-е* лични имена от женско-среден род, понякога се срещат със съгласувани определения в мъжки род. От друга страна, лични имена като *Ники, Дани* и др., когато се използват за назоваване на възрастни мъже, много рядко се членуват, а ако с тях се именуват жени или деца, членуването е обичайно явление. Изглежда, в езика се наблюдава стремеж за специално изтъкване на половата принадлежност на възрастните лица от мъжки пол. Своеобразното словесно лишаване на възрастни лица от пол чрез отнасянето им към средния род се прилага много по-често към жените, отколкото към мъжете.

Съгласни сме с Кр. Чакърова, която смята, че при разглежданите антропоними от семантичен общ род „конотативният маркер се оказва по-актуален и практически „анулира“ необходимостта от диференциране на половата принадлежност, т.е. различието по род“ (Чакърова/Chakarova 2011: 332).

Що се отнася до съществителните със завършек *-e*, за тях П. Пашов отбелязва, че са винаги от среден род, с изключение на нарицателните субстантиви от общ мъжко-среден род от типа *аташе, конферансие* и др., които са от чужд произход (Пашов/Pashov 2013: 64). Антропонимите с родов завършек *-e* се членуват по аналогия с нарицателните съществителни имена със същия завършек, както и в съответствие с повечето деминутиви и аугментативи, които също завършват на *-e*. От друга страна, членуването на личните субстантиви със завършек *-и* няма толкова регулярен характер, тъй като тези антропоними са създадени под чуждо влияние.

Важен фактор, обуславящ причината за членуването на съществителните със завършек *-e*, е посочен от Ст. Гърдев, макар и само за женските лични имена – собствените имена от типа *Лилянче* не са речникови, т.е. не могат да се използват като основна, представителна форма на съществителното (това важи и за имената от мъжко-среден род, например **Жопе дойде*), и по тази причина се членуват. Авторът с основание говори за „значимост, функционалност“ на членната морфема – както наличието ѝ (в случаи на плеонастично членуване от типа на *Стоянката, Марията* и др.), така и липсата ѝ (например *Лилянче каза*) поражда експресия (Гърдев/Gardev 2009: 80–81).

От всичко изложено дотук можем да направим следните изводи:

1. Т.нар. усечени лични имена като *Алекс, Крис* и др. с консонантния си завършек наподобяват съществителните от мъжки род. Останалите антропоними от общ род с родови окончания *-e* или *-и* формално се числят към средния граматичен род.

2. Както всички собствени имена на лица, антропонимите от общ род се отнасят към повтаряемите субстантиви, което им позволява да образуват множествено число.

3. Личните собствени имена от общ род по принцип не образуват звателни форми („усечените“ – заради чуждия си произход, а останалите – поради формалните си особености).

4. По аналогия с нарицателните съществителни имена от среден род, окончаващи на *-e*, антропонимите със завършек *-e* се членуват по-често в сравнение с личните собствени имена със завършек *-и*, които са създадени по чужд образец.

5. Антропонимите, които се членуват, носят отсенки на близост, фамилиарност.

6. В езика е регистриран стремеж за недвусмислено изтъкване чрез антропоними от общ род на половата принадлежност на лица от мъжки пол, а същевременно лица жени често са обект на словесно лишаване от пол чрез отнасяне към средния граматичен род.

7. Когато се употребяват в среден род и назовават възрастни лица, личните субстантиви от общ род не са неутрални в стилистично отношение, а изразяват гальовност, от една страна, или снизходителност, пренебрежение, от друга.

БЕЛЕЖКИ / NOTES

¹ Към групата на дефективните съществителни имена се числят още нарицателните съществителни от семантичен общ род от типа *пияница, невежа, хаймана* и др.; нарицателните субстантиви от структурен общ род като *аташе, протеже, парвеню, хипи* и др.; т. нар. колективни съществителни имена, например *съпрузи, годеници, араби* и др.; маскулинизирани съществителни имена от типа *президент, министър, професор* и др.; съществителните *pluralia tantum* и *dualia tantum* и вариращите по род субстантиви от типа *жар, газ, прах, проблем/а* и др.

² От антропонимите разглеждаме само личните имена от общ граматичен род. Личното име разговорно се нарича още малко име.

³ Прякор на Надежда Нейнски е *хубавото Наде*, например: *Хубавото Наде стана тъща на германец* (<https://hotarena.net/> 18.03.2024).

⁴ Смятаме, че винаги, когато назоваваме възрастно лице със съществително име от среден род (сякаш словесно лишаваме лицето от пол), е налице експресия.

⁵ Изключение от това правило представляват единични съществителни от среден род, които завършват на *-а*, от типа *амплоа, спа*.

⁶ Интересно е, че, както изглежда, не е водеща формата, а участието на средния род. Например имена като *Кольо, Ивайло, Христо, Стойчо, Пею*, както и умалително-гальовни и съкратени имена като *Тошко, Данчо, Мишо* и др. не се членуват.

⁷ Срещат се отделни примери като *За грешките на „Данито“ от Герб [...]* (<https://www.mignews.info/>, 05.04.2018). В предаването си „Седмичник“ Владимир Береану нарича Владимир Горанов *Владито Горанов*, например: *Всички са щастливи, всичко това чудесно работи до момента, когато Бойко и Владито Горанов не решават, че Божков трябва да се оттегли [...]* (<https://petel.bg/> 15.06.2020). Както се вижда, подобни употреби са силно експресивни поради ниската си фреквентност.

⁸ Авторът например твърди, че собствени лични имена като *Ванката, Павката* и др. се членуват, защото се наблюдава несъответствие между женскородовата форма и мъжкия пол на назованите лица. Факт е обаче, че женски лични имена като *Мимката, Дидката* също се употребяват членувани. Освен това антропоними като *Никола, Илия* и др. не се членуват.

ЛИТЕРАТУРА

- Андрейчин 1978: *Андрейчин, Л.* Основна българска граматика (I издание 1944). София, Наука и изкуство.
- Бояджиев, Куцаров, Пенчев 1998: *Бояджиев, Т., И. Куцаров, Й. Пенчев.* Съвременен български език. София, Изток-Запад.
- Буров 2004: *Буров, Ст.* Познанието в езика на българите. Граматично изследване на концептуалната категоризация на предметността. Велико Търново, Фабер.
- Гърдев 2009: *Гърдев, Ст.* Езикови структури. Пътища и граници на смисъла. Велико Търново, Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“.

- Енглунд 1998: *Енглунд, Бр.* За съотношението между естествен пол и граматически род в съвременния български език. – В: Александър Александров, Румяна Русинова (съст.). *Помагало по българска морфология. Имена.* Шумен, Алтос.
- Ницолова 2008: *Ницолова, Р.* Българска граматика. Морфология. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.
- Пашов 2013: *Пашов, П.* Българска граматика. Пловдив, Хермес.
- Стоянов 1993: *Стоянов, Ст.* Граматика на българския книжовен език. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.
- Чакърова 2011: *Чакърова, Кр.* Формално-семантична характеристика на съществителните от общ род в съвременния български език. – В: *Следите на словото. Юбилеен сборник в чест на проф. дфн Диана Иванова.* Пловдив, Контекст, 324–339.

REFERENCES

- Andreychin 1978: *Andreychin, L.* Osnovna balgarska gramatika (I izdanie 1944 g.). Sofia, Nauka i izkustvo.
- Boyadzhiev, Kutsarov, Penchev 1998: *Boyadzhiev, T., I. Kutsarov, Y. Penchev.* Savremeninen balgarski ezik. Sofia, Iztok-Zapad.
- Burov 2004: *Burov, St.* Poznaniето v ezika na balgarite. Gramatichno izsledvane na kontseptualnata kategorizatsiya na predmetnostta. Veliko Tarnovo, Faber.
- Chakarova 2011: *Chakarova, Kr.* Formalno-semantichna harakteristika na sashtestvitelnite ot obsht rod v savremenniya balgarski ezik. – In: *Sledite na slovoto. Yubileen sbornik v chest na prof. dfn Diana Ivanova.* Plovdiv, Kontekst, 324–339.
- Gardev 2009: *Gardev, St.* Ezikovi strukturi. Patishhta i granitsi na smisala. Veliko Tarnovo, Universitetsko izdatelstvo “Sv. sv. Kiril i Metodiy”.
- Englund 1998: *Englund, Br.* Za saotnoshenieto mezhdru estestven pol i gramaticheski rod v savremenniya balgarski ezik. – In: Aleksandar Aleksandrov, Rummyana Rusinova (sast.). *Pomagalo po balgarska morfologiya. Imena.* Shumen, Altos.
- Nitsolova 2008: *Nitsolova, R.* Balgarska gramatika. Morfologiya. Sofia, Universitetsko izdatelstvo “Sv. Kliment Ohridski”.
- Pashov 2013: *Pashov, P.* Balgarska gramatika. Plovdiv, Hermes.
- Stoyanov 1993: *Stoyanov, St.* Gramatika na balgarskiya knizhoven ezik. Sofia, Universitetsko izdatelstvo “Sv. Kliment Ohridski”.

✉ Д-р Радостина Колева

Катедра по български език, Филологически факултет
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
ул. „Цар Асен“ 24, 4000 Пловдив, България

✉ Dr. Radostina Koleva

Department of Bulgarian Language, Faculty of Philology
Paisii Hilendarski University of Plovdiv
24, Tsar Asen St., 4000 Plovdiv, Bulgaria